

Wspólnoty religijne, sekty

Sekta (wybrane definicje)	<ol style="list-style-type: none">1. Grupa religijna, która oderwała się od uznanej już, większej organizacji religijnej, traktowanej przez członków sekty jako ześwieczona i zaprzeczająca tradycyjne wierzenia i praktyki religijne. (George A. Macher, Słownik sekt, nowych ruchów religijnych i okultyzmu, Warszawa 2006).2. Grupa czy ruch religijny wyodrębniony z jakiejś religii lub związku wyznaniowego, który oderwał się od któregoś z kościołów lub wspólnot religijnych i przyjął własne zasady doktrynalne, kultyczne oraz struktury organizacyjne. (Bp Zygmunt Pawłowicz, Kościół i sekty w Polsce, Gdańsk 1996).3. Grupa religijna, która oderwała się od któregoś z wielkich Kościołów panujących i przyjęła własne zasady organizacyjne; odłam wyznaniowy jakiejś religii. (Słownik wyrazów obcych PWN, Warszawa 1991)4. Każdy ruch mający charakter totalitarny, podszywający się pod grupę religijną, terapeutyczną czy też kulturową, który dzięki stosowaniu różnych technik psychologicznych oraz rozbudowanemu systemowi kontroli manipuluje adeptami. Wykorzystuje ich psychicznie, fizycznie, materialnie i prowadzi do całkowitego uzależnienia od grupy przy równoczesnym
----------------------------------	---

	<p>zerwaniu związków rodzinnych.</p> <p>(K. Kawecka, Skutki oddziaływań destrukcyjnych związków wyznaniowych, 1997).</p>
Cechy sekty jako grupy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> a) elitarna - (tylko członkowie sekty rzekomo znają prawdę i górują nad tymi, którzy nie należą do ich grona, charakteryzuje się usiłowaniami zastępowania rodziny (uniemożliwia się tworzenie więzi emocjonalnych niekontrolowanych przez sektę) b) specyficzny język c) izolowanie grup od reszty społeczeństwa d) ścisła hierarchizacja e) bezwzględne posłuszeństwo wobec guru f) kontrola od rozkładu dnia do kontroli finansów, kontaktów g) głęboka indoktrynacja
Wspólnota religijna	<p>Typ zbiorowości społecznej, której członkowie odczuwają silną więź interpersonalną istniejącą w jej obrębie oraz która stanowi także, przynajmniej w niektórych aspektach, grupę samowystarczalną i zaspokajającą szeroki wachlarz potrzeb jej członków, dzielących poczucie wzajemnej przynależności, bazujące głównie na wspólnocie doznań, praktyk oraz przekonań dotyczących zjawisk i rzeczywistości natury religijnej. Stosunki społeczne panujące w jej obrębie oparte bywają na przyjaźni, często sąsiedztwie, pokrewieństwie czy też określonej wspólnocie moralnej (wspólnocie norm i wartości moralnych). (Paweł Załęcki, Wspólnota religijna jako grupa pierwotna, Kraków 1997).</p>

Porównanie sekty i wspólnoty religijnej pod kątem cech grupy społecznej	
Sekta	Wspólnota religijna
- grupa zamknięta (izolacja)	- grupa otwarta
- elitaryzm	- egalitaryzm
- pozorna dobrowolność przynależności	- faktyczna dobrowolność przynależności
- ścisła hierarchizacja (brak demokratycznych struktur)	- więcej demokratycznych struktur
- pozorna możliwość opuszczenia grupy (różnego rodzaju sankcje, trudności)	- faktyczna możliwość opuszczenia grupy
Mechanizmy socjalizacyjne w sekcie i we wspólnocie religijnej	
- izolacja od rodziny i przyjaciół	- rodzina podstawową wartością wspólnoty
- ścisła kontrola	- szeroko pojęta kontrola społeczna
- uzależnienie od grupy i guru	- podporządkowanie wg własnego wyboru i odpowiedzialność za nie (wartość wolnej woli)
- manipulacja	
- stosowanie różnych metod podtrzymywania zaangażowania ¹ , takich jak m.in.: Technika małych kroków (włączanie młodego członka w wiele nowych zajęć i praktyk połączonych z wielogodzinnymi ćwiczeniami oraz dietą – obniżenie zdolności samodzielnego, krytycznego myślenia i zwiększenie podatności na sugestię), reinterpretacja rzeczywistości (ciągłe powtarzanie tych samych formułek, naśladowanie znaczących aktualnie postaci, żargon sekty, nieświadoma identyfikacja z	

¹ Kozak, Ewa. 2004. W sieci sekt, „Remedium”, nr 7/8: 39-41.

panującymi w grupie wzorcami – kształtowanie nowego sposobu myślenia i tłumaczenia zdarzeń oraz sytuacji),

szantaż emocjonalny (manipulacja uczuciami: lękiem, strachem, poczuciem winy i zobowiązania – podporządkowanie wymogom grupy i uzależnienie od niej; autocenzura myślenia polega na odrzucaniu wszelkich wątpliwości i pytań, przejawów indywidualności i krytycyzmu w myśleniu, gdyż nie prowadzą one do żadnego celu),

techniki relaksacyjne i hipnotyczne (wprowadzanie w odmienne stany świadomości za pomocą monotonnego powtarzania sylab, ćwiczeń oddechowych, długotrwałej koncentracji na określonym bodźcu wzrokowym bądź słuchowym, rytmicznym tańcu – czynności te mogą powodować zmiany w percepcji rzeczywistości, zwiększając podatność na sugestię oraz identyfikację z osobą lidera).

- stosowanie ukrytego systemu kar i nagród (adept nie zdając sobie sprawy z zaplanowanego wpływu aprobaty lub dezaprobaty wobec pewnych zachowań, sam przypisuje sobie zachodzące w nim zmiany).

Wspólnotowość	Odczucie więzi międzyludzkiej i płynące z tej więzi poczucie odpowiedzialności. (Bogdan Jański a wartości humanistyczne, http://www.janski.edu.pl/file/upload/510df_626.pdf).
Ortodoksyjność	Ścisła wierność doktrynie, przeważnie religijnej, wyrażająca się w rygorystycznym przestrzeganiu wszelkich jej zasad, nakazów i zakazów. (K. Olechnicki, P. Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 2004).
Izolacja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izolacja endogenna polega na dobrowolnym dążeniu jednej z grup etnicznych lub rasowych do separacji od pozostałych (w obrębie jednego społeczeństwa). 2. Izolacja społeczna: sytuacja, gdy jednostka pozbawiona jest kontaktów społecznych z innymi członkami grupy, najczęściej ze względu na odrzucenie jej z jakichś powodów, rzadziej z racji dobrowolnego wycofania się, lub gdy grupa osób zostaje odseparowana, przymusowo lub z własnej woli, od innych grup w ramach jakiegoś szerszego układu społecznego. (K. Olechnicki, P. Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 2004).
Charyzma	Niezwyczajne, nadprzyrodzone, nadludzkie lub przynajmniej niecodzienne cechy przypisywane jednostce, które umożliwiają jej przywództwo bez konieczności sprawowania formalnej władzy. (K. Olechnicki, P. Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 2004).

<p>Radykalizm</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postawa bezkompromisowości w działaniach i wyborze środków do osiągnięcia celów, również bezkompromisowość w poglądach i postępowaniu. 2. Typ ideologii społeczno-politycznej lub/i treści, które niosą ze sobą niektóre ruchy społeczne, dążące do fundamentalnych zmian w instytucjach państwowych czy też szerzej w istniejących stosunkach społecznych. <p>(K. Olechnicki, P. Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 2004).</p>
--------------------------	--

BIBLIOGRAFIA

1. Bąk-Buczak, Edyta. 2004. *Sekta – zagrożenie dla młodych*, „Edukacja i Dialog”, nr 4: 67-72.
2. Kozak, Ewa. 2004. *W sieci sekt*, „Remedium”, nr 7/8: 39-41.
3. Kunowska, Kinga. 2006. *Powrót do przeszłości*, „Charaktery”, nr 2: 25-27.
4. Prajsner, Mira. 2007. *Sekty czyli niebezpieczny miraż*, „Remedium”, nr 8: 1-3.
5. Pyza, Marek. 2004. *Bombardowanie miłością*, „Ergo”, nr 2: 20-23.
6. Rojek, Barbara. 2005. *W pułapce sekty*, „Psychologia w Szkole”, nr 3: 83-89.
7. Wnęk, Joanna. 2003. *Socjotechniki i psychomanipulacje sekt*, „Edukacja i Dialog”, nr 10: 66-70.
8. Starostka, Edyta dostępny:
<http://www.psychologia.net.pl/artukul.php?level=78> [4.05.2009]